

De blog: een universele geletterdheid

Eén van de belangrijkste en meest invloedrijke ontwikkelingen in de afgelopen halve eeuw is vast en zeker de uitvinding van het internet. De impact die dit nog zo recente medium op mens en cultuur heeft, is niet te loochenen: het is op amper 20 jaar tijd het meest gebruikte communicatiemiddel ooit geworden.

Een nieuw medium brengt een nieuwe taal, een nieuwe code, andere effecten, andere mogelijkheden met zich mee. We werpen in wat volgt een kort blik op welke invloed het internet op geletterdheid heeft gehad. We perken dit onderwerp in tot de invloed die een bepaald internetgenre, de weblog, heeft gehad en nog steeds in toenemende mate uitoefent op de leescultuur en geletterdheid. Daarbij gaan we uit dat er binaire opposities zijn ontstaan uit veranderingen op de volgende vlakken:

- een andere manier van schrijven
- een andere manier van lezen
- een andere inhoud
- een ander doel
- een andere taal

...

Het ligt voor de hand een hiërarchie in deze elementen te zien. Bij de opkomst van een nieuw medium wordt er vaak gevreesd voor de ondergang van de bestaande, gevestigde mediums. Dat was precies zo met mijlpalen in de geschreven cultuur, zoals de uitvinding van de boekdrukkunst. We richten in wat volgt specifieke aandacht op de vermeende negatieve invloeden die nieuwe internetgenres als de weblog op geletterdheid hebben en proberen zonder een standpunt in te nemen te onderzoeken in welke mate de weblog een nieuwe geletterdheid creëert – en hoe ver de gevolgen daarvan gaan.

Een definiëring

Voor de beschrijving van nieuwe genres en fenomenen wordt altijd haast automatisch teruggегреpen naar de vergelijking met de al bestaande fenomenen. De eerste vraag die we moeten stellen is of dat in het geval van de weblog wel zin heeft. Bij wijze van experiment gaan we even na bij welke traditionelere vormen van geletterdheid en tekstualiteit de weblog aansluit. We vergelijken met het dagboek in zijn traditionele en zijn virtuele vorm.

Het dagboek

Wikipedia beschrijft het online dagboek als de voorganger van de weblog. Eén van de eerste georganiseerde blogsites was dan ook www.diaryland.com. Het begon met een kleine community van mensen die elkaar grotendeels kenden – in het echte leven of via internet – en dagelijkse gebeurtenissen in hun leven met elkaar via het internet deelden.

Vandaag is Diaryland een mooi voorbeeld van globalisering van geletterdheid: duizenden mensen van over de hele wereld schrijven over persoonlijke en minder persoonlijke dingen, en de wereld leest mee.

☐ vodkagurl-.diaryland.com

at this rate, he'll be tired. and soon it will all be over. i'll lose him. hes a good boyfriend. and if i don do something hes gonna go. who an stand a girlfriend like me? T_____T and when the day comes, i'll be at a loss crying help the least and is the most i can do. hiding in the bedroom hugging my bears and CRY my heart out. is this the ending i want? NO! don leave me..

3:35 p.m. - 2006-05-10

Hoe definieert het online dagboek zich ten opzichte van zijn klassieke papieren versie? Het concept van het online dagboek schijnt allereerst het centrale principe van het dagboek in de wind te slaan: namelijk het persoonlijke, intieme en mogelijk geheime karakter van de inhoud ervan. Het traditionele dagboek is misschien wel een van de meest fascinerende genres, juist omdat het een tegenstelling inhoudt: het wordt geschreven, maar uitdrukkelijk niet voor een publiek. Men kan het ook anders zeggen: het is een genre dat geschreven wordt om niet gelezen te worden. Een hele reeks andere opposities tussen het traditionele en het online dagboek sluiten bij deze tegenstelling aan: waar het papieren dagboek eerder een interne aangelegenheid is, waarbij de schrijver zijn of haar persoonlijke gedachten, gevoelens en ervaringen neerpent, brengt die schrijver deze zaken in zijn online dagboek juist naar buiten. Er is dus een belangrijke verschuiving in het doel. Die verschuiving naar het schrijven voor een publiek brengt zowel veranderingen op het vlak van inhoud als van stijl met zich mee. Wat de inhoud betreft zien we dat die zich vaak aanpast aan het besef dat er wordt meegelezen. De feiten die in het online dagboek worden neergepend, zijn in zekere mate aangepast aan het lezerspubliek. Verwacht wordt ook dat de stijl wordt aangepast:

Een blog wordt in de meeste gevallen uitdrukkelijk voor een publiek geschreven. Toch zien we heel wat blogs die uit het persoonlijke notitieboekje gegrepen lijken te zijn.

Deze zeer persoonlijke vormen van schrijven – opnieuw, wat inhoud én wat stijl betreft – worden ook aanvaard op het web. We kunnen wel stellen dat het web daarmee de eerste plaats is waar het schrijven niet aan regels gebonden is. Iedereen schrijft wat en hoe hij wil. Schrijven en lezen lijken definitief gedemocratiseerd en geglobaliseerd te zijn.

De stelling dat het schrijven op blogs niet aan regels is gebonden, is in elk geval een interessante kwestie die vooral jonge mensen – leerlingen – kan aanspreken en drempelverlagend kan werken op het gebied van lezen en schrijven. Lezen en schrijven, dat kan en doet iedereen op internet.

In verband met leesbevordering zijn de voor- en nadelen van de willekeur moeilijk te voorspellen. Aan de ene kant is het veel gemakkelijker om in contact te komen met een tekst; aan de andere kant is die tekst echter zo weer weg geklikt. Voor jongeren die uit zichzelf niet snel zullen lezen, wordt het instapmoment vergemakkelijkt.

persoonlijk ◀▶ publiek
intern ◀▶ extern
inhoud ◀▶ vorm
'geheim' ◀▶ openbaar
doordacht ◀▶ spontaan
regels ◀▶ alles kan
controle ◀▶ willekeur
standaardtaal ◀▶ spreektaal

De band met traditionele geletterdheid

Uit het voorbeeld van het dagboek blijkt dat de blog zich duidelijk laat definiëren aan de hand van traditionele tekstvormen. Even duidelijk is anderzijds dat de blog een radicaal nieuwe vorm van schrijven en lezen impliceert. Toch lijkt het niet altijd even zinvol om in radicale opposities te spreken. Traditionele en digitale geletterdheid zijn in hoge mate met elkaar verstrengeld en er is sprake van een wederzijdse beïnvloeding.

Vaak wordt opgemerkt dat de digitale geletterdheid niet alleen een nieuwe vorm van lezen en schrijven heeft gevormd, maar tegelijkertijd ook de traditionele geletterdheden beïnvloedt. Die traditionele geletterdheid kan niet meer los gezien worden van de ontwikkelingen in de nieuwe media. Wie vandaag een boek leest, houdt zich niet meer enkel bezig met papier. De leeservaring wordt vaak uitgebreid door het opzoeken van extra informatie op internet, het opzoeken van recensies, het discussiëren op fora, etc. Wie over literatuur of cultuur wil schrijven, blijft niet bij het boek, de cd, de film steken, maar betreft gegarandeerd *Google* of een andere zoekrobot in zijn onderzoek. Een ander voorbeeld: de krant (in zakformaat) *Metro* verwijst bij elk artikel naar een website die met het onderwerp verband houdt. **Lezen lijkt bijna onvermijdelijk aan te sporen tot surfen.** In die zin is ook de traditionele geletterdheid interactief geworden.

Zijn blogs nu 'goed' of 'slecht' voor onze leescultuur? Zetten ze aan tot lezen? En indien ja, zetten ze aan tot het '*juiste*' lezen van de '*juiste*' dingen? Op die vragen kan geen éénsluitend antwoord, wel een hoop boeiende discussies volgen. En dat is meteen een heel interessant voordeel van de blog: het medium stimuleert niet alleen het lezen zelf, maar ook eindeloze discussies en reflecties over lezen.

We kunnen dit alles uitdrukken in de volgende binaire opposities:

materieel ◀▶ virtueel
statisch ◀▶ dynamisch
lezen ◀▶ onderzoeken
enkelvoudige ervaring ◀▶ meervoudige ervaring
tekstueel ◀▶ visueel
canon ◀▶ underground
enkelvoudig ◀▶ meervoudig
gericht ◀▶ willekeur

Hypertekstualiteit

De hypertekstualiteit die zo kenmerkend is voor het web, zien we uiteraard ook in de blog terugkomen. Het 'doorklikken' speelt in de blog een grote rol. Dat gebeurt op verschillende manieren:

♦ Linkverzameling

Sommige blogs draaien er helemaal om interessante links te verzamelen. Er wordt een stukje bij geschreven, een kort commentaar, en een link geplaatst.

Wat is de functie van dit soort linking? De blog en de sites waarnaar verwezen wordt, zijn vaak eerder informatief. Ze hebben te maken met grappige of serieuze dingen die in de actualiteit gebeuren, of de auteur heeft de één of andere reden om te denken dat deze link interessant zou kunnen zijn voor andere mensen hun aandacht verdient. Het kan echter niet de bedoeling zijn werkelijk te informeren of de lezers wegwijs te maken in het web. Het gaat om een random picking van stukjes uit het onuitputtelijke magazijn van het web.

■ reservoir-blogs.be

Multiwave.nl
Weblogs.beginhier.nl
Nedsites.be
Fonzarelli.be
Badplop.com
Weblog.startpagina.be
..Uw website hier..
..Uw website hier..

Ads door Google

Spelletje spelen?
De nieuwste spellen vind je bij The Game Master
www.thegamemaster.nl

GameToday
Neemt gamers serieus.
Nieuws, reviews, blogs en trailers.
www.gametoday.nl

Op zoek naar games?
Vind tal van games tegen spot-prijzen. PC, Xbox, Ps2, Nintendo
www.yezzz.be/games

Alles over humor
Guido Thys: magic &

1 reactie(s) ... Door: fa7c0n
2006-03-13

Cool: Google Mars...

Ik wist niet dat google buiten google maps en google earth ook met **google mars** bezig was. Ze zouden beter eerst eens google maps en earth afwerken want ze hebben het denk ik op de lange baan getrokken, net als de eeuwig durende Gmail Beta bijvoorbeeld...

0 reactie(s) ... Door: fa7c0n
2006-03-13

Andere: Body painting voor GESTOORDEN!

Body paintings kunnen soms echt wel prachtig zijn, dit kan niet gezegd worden van dit "ding"... Ik weet niet wat er mis is met deze man maar hij verft zichzelf graag op een voze manier. Ahja, **japanners** eten graag stront (niet klikken als je nog moet eten), en deze kerel doet nu **dit** graag.

0 reactie(s) ... Door: fa7c0n
2006-03-13

Fun: India = democratisch???

Ik weet niet precies hoe het er politiek aan toe gaat in India, maar na **deze beelden** te zien (die al wat retro zijn) heb ik toch het gevoel dat de jongens daar niet goed bezig zijn... "Prime sports" is in India in elk geval niet nodig, voor bokswedstrijden hoef je gewoon naar de staatszender te kijken...

0 reactie(s) ... Door: fa7c0n
2006-03-13

Fun: Stairway to heaven...

"And as we wind on down the road... Our shadows taller than our soul... There

◆ Backgrounding

Andere blogs zijn niet expliciet gericht op het *verzamelen* van links, maar integreren die wel in hun stukjes. Waar bijvoorbeeld gepraat wordt over een kameraad die ook een blog heeft, wordt er automatisch verwezen naar die blog. Wanneer in een blog entry wordt gerefereerd naar een eerdere bijdrage, zorgt een slimme blogger er even voor dat de lezer direct naar die bijdrage kan surfen. In het algemeen is het de regel waar dat kan een bijhorende website achter een woord te plaatsen.

📍 www.7seconden.be

BlogCom
Reacties (10)

Bedankt, [Jeroen](#). Het was [een ontzettend fine avond](#).

Die verbaasde gezichten wanneer je iemand aanspreekt, zijn geld waard.
"Michael, van 7 Seconden."
"Ah, ben jij Michael? Ik had me je heel anders voorgesteld." *evil grin*
Ondertussen ook nog even gids gespeeld voor [Mark](#) (daar sta je dan met je GPS, hé) en een telefoontje gepleegd naar [Paul](#) (hoezo vergeten?). Ik heb niet iedereen gesproken die aanwezig was. Daarvoor was de avond veel te kort. Maar ondanks dat, laat het "namedroppen" een aanvang nemen:

[Matthias](#) heeft toegezegd om mee te werken aan Nono. Waarvoor mijn welgemeende dank. Ook [Bart](#) overweegt zijn medewerking te verlenen. Als tegenprestatie heb ik me opgegeven voor een nieuw projectje van hem.
Binnenkort start ik een "Red [Clop](#)" actie. 😊 (Alles voor de *kijkcijfers, boys and girls*)
En heb ik me belangeloos opgegeven om [Nathalie](#) te helpen voor een eventuele overstap naar Wordpress.com (die aanstekelijke glimlach deed me bezwijken).

Verder ook nog (kort) ontmoet: [Nico en Ellen](#), [Pieter](#), [Ilse](#) en [Henk](#), [Eug](#), [Luc Van Braekel](#), [Bruno](#), [Kathleen](#), [Peter](#), [Rik](#), [Stefan en Ann](#), [Dries](#), [Dieter](#), [Vincent](#) en [Peter](#). Met mijn welgemeende excuses aan hen die ik vergeten ben.

En nu ga ik uitwaaien langs de zijlijn. En daarna op zoek naar de foto's op Flickr.

Gepost in [Persoonlijk](#) zaterdag 22 april 2006

links for 2006-04-22 (0 reacties)

📍 www.stijnonlijn.be

21 april: [Exit Wim](#)

De populaire radiomaker [Wim Oosterlinck](#) verlaat [Studio Brussel](#) en de [VRT](#) en stapt over naar het commerciële [Q-music](#) waar hem een nieuwe uitdaging wacht. Een zeer spijtige zaak voor [Studio Brussel](#) en zijn luisteraars is dat [Peter van de Veire](#), van [de grote Peter van de Veire Show](#), zal het ochtendprogramma van [Wim Oosterlinck](#) overnemen vanaf maandag 24 april. [Roos van Acker](#) komt dan op haar beurt het aanschrijven in de file tijdens de avondspits wat aangenamer maken.

8 9 10 11 12 13 14
 15 16 17 18 19 20 21
 22 23 24 25 26 27 28
 29 30 31
 « Apr Jun »

Onlijn

◆ Tags

Hot Tags This Hour

[Ajax](#) ... [Bush](#) ... [david blaine](#) ... [Democrats](#) ... [E3](#) ... [Gaming](#) ...
[Immigration](#) ... [iPod](#) ... [iTunes](#) ... [MEXICO](#) ... [Microsoft](#) ... [mp3](#) ... [nintendo](#) ...
[Politica](#) ... [PS3](#) ... [SEO](#) ... [Sex](#) ... [Sony](#) ... [Spam](#) ... [web-20](#) ... [Web-Design](#) ...
[web2.0](#) ... [Wii](#) ... [Windows](#) ... [world-cup-2006](#) ...

Top 100 Tags from A to Z (All Languages)

[Allgemein](#) ... [Apple](#) ... [Art](#) ... [Articles](#) ... [Blog](#) ... [Blogging](#) ... [Blogs](#) ... [book](#) ...
[books](#) ... [Business](#) ... [Computers](#) ... [Computers and Internet](#) ... [Culture](#) ...
[Current Affairs](#) ... [daily](#) ... [Daily Life](#) ... [days](#) ... [Design](#) ... [Diary](#) ...
[Divertissement](#) ... [empty](#) ... [Entertainment](#) ... [Entretenimento](#) ...
[Entretenimiento](#) ... [events](#) ... [Family](#) ... [Film](#) ... [Food](#) ... [Food and Drink](#) ...
[Friends](#) ... [Fun](#) ... [Game](#) ... [Games](#) ... [Google](#) ... [Health](#) ... [Health and](#)
[wellness](#) ... [hobbies](#) ... [Home](#) ... [Humor](#) ... [Internet](#) ... [jobs, work, careers](#) ...
[Journal](#) ... [libros](#) ... [Life](#) ... [Links](#) ... [Linux](#) ... [Love](#) ... [Música](#) ... [Marketing](#) ...
[Media](#) ... [Misc](#) ... [miscellaneous](#) ... [MobLog](#) ... [Movie](#) ... [Movies](#) ... [movies, tv,](#)
[celebrities](#) ... [Music](#) ... [Musique](#) ... [My Life](#) ... [Myspace](#) ... [News](#) ... [News](#)
[and politics](#) ... [Noticias](#) ... [Organizations](#) ... [parties and nightlife](#) ...

Zo ontstaat een eindeloos netwerk van links, een fenomeen dat dan ook wel ‘networking’ wordt genoemd. De lezer begint op één punt, maar door te klikken op woorden die hem aanspreken, kan hij op een heel andere plaats eindigen. Teksten van heel verschillende aard kunnen zo aan elkaar verbonden worden. De leeservaring wordt zo wel heel ‘random’. Je komt als lezer bij dingen uit waar je eigenlijk niet naar op zoek was. De willekeur is groot. Hyperlinking maakt hiermee gebruik van het immense aanbod dat er bestaat. We kunnen onmogelijk alles lezen, maar we moeten ergens beginnen. Door middel van hypertext komen zoveel mogelijk lezers in aanraking met zoveel mogelijk uiteenlopende teksten.

In veel bibliotheken zien we tegenwoordig een verschijnsel dat hiermee te vergelijken valt. Een bibliotheek is lang niet meer een ruimte met kasten en boeken, maar wordt meer en meer een cultureel centrum. Het eerste wat je ziet als je binnenstapt, is niet altijd een boek, maar bijvoorbeeld een foto van een schrijver die ter ere van zijn vijftigste boek in de bloemetjes wordt gezet, of een installatie of kunstwerk. Door het inrichten van thematische hoekjes rond een centraal (actueel) thema of concept, wordt de lezer gepresenteerd met een bepaalde selectie aan boeken. Ook hier kan je als het ware ‘doorklikken’: je komt als bezoeker nietsvermoedend binnen, je oog valt op de kop van een krantenartikel dat men strategisch heeft opgehangen, je neemt een kijkje naar de boeken die daarrond gegroepeerd liggen, je herkent misschien een schrijver, je pakt het boek op en herinnert je die andere schrijver die dezelfde prijs won vorig jaar... Bibliotheken maken dus meer en meer gebruik van dit soort associatief linken.

Is dit dan de nieuwe manier van lezen? Het lijkt erop.

Vermenging van media / geletterdheden

Dat blogs niet alleen om geschreven tekst draaien, is duidelijk. Veel bloggers gebruiken foto's in hun bijdragen, om het geheel te illustreren en aantrekkelijker te doen ogen. Voelen we ons niet allemaal meer aangetrokken tot het boek met de plaatjes dan tot het boek met enkel grijze paragrafen? Een betere plaats om allerlei verschillende media bij elkaar te brengen dan het internet bestaat er waarschijnlijk niet.

Fotoblogs en audioblogs

Er zijn blogs die zich specifiek toespitsen op het visuele, zoals <http://wvs.toleftpixel.com> en <http://www.photoblog.be>, en in plaats van tekst, foto's, plaatjes of comics posten. Ook audioblogs beginnen zich meer en meer te verspreiden. Blogs als <http://www.tenthousand.org> en <http://www.blogotheque.net> hebben als hoofddoel niet tekst, maar mp3's aan te bieden in hun blog entries.

Chryde /-/ Permalien /-/ écrire un commentaire
PLUS D'INFOS

TÉLÉCHARGER

- o *Seabear - Robin Sparrow*
- o *Seabear - Drunk Song*
- o *Apparat Organ Quartet - Ondula Nova*
- o *Benni Hemm Hemm - Beygja Og Beygja*

Acheter

- o *Allez au concert, ce soir au Nouveau Casino*

Le site

- o *Islande mon amour (my space)*
- o *Islande mon amour*
- o *Apparat Organ Quartet*
- o *SeaBear*
- o *BEnni Hemm Hemm.com*

LE [popup]
PLAYER

- o Seabear - Robin Spar
- o Seabear - Drunk Song
- o Apparat Organ Quarte
- o Benni Hemm Hemm - Be
- o Paavoharju - Valo ti
- o Our brother

Le radiophone

Sunday, May 07, 2006

Grant McLennan RIP

From the Go-Betweens Site:

On Saturday 6th May 2006, legendary Australian singer-songwriter and member of [The Go-Betweens](#) Grant McLennan died in his sleep at his home in Brisbane.

The Go-Betweens influenced many of the C86 bands as well as the likes of Belle & Sebastian.

More details [here](#). indie-mp3 passes on it's condolences to his family & friends and posts the Go-Betweens first two singles from the "Lost" album as a tribute. Both [were released](#) in 1978.

The Go-Betweens - [Lee Remick](#)
The Go-Betweens - [People Say](#)

posted by Tom : 09:15 [3 comments](#)

Universele blogs

Belangrijk voor dit vluchtige onderzoek is dat het multimedia-aspect inherent is aan elke blog. De meeste bloggenerators maken het de blogger uiterst gemakkelijk om met verschillende media te werken. Een format als www.myspace.com bijvoorbeeld integreert dit alles standaard in zijn aanbod. Wie een myspace blog onderhoudt, wordt automatisch gevraagd foto's te uploaden, een achtergrondmuziekje toe te voegen en een videoclip te laten spelen. Met andere woorden: wie de blog leest, luistert tegelijkertijd naar muziek, en kan eventueel zelfs beelden bekijken.

Zo ontstaan er veel meer aangrijpingspunten om een blog te lezen dan de tekst. Een bezoeker die een schriftelijke bijdrage komt lezen, hoort bijvoorbeeld de achtergrondmuziek die de site afspeelt en klikt op de link naar de artiest.

The image shows two screenshots of Myspace profiles. The top screenshot is for Susie Suh, an alternative/acoustic artist from Los Angeles. Her profile features a music player for her song 'Harmony' (2005 Epic), which is currently playing. The player shows 'Total Plays: 80471', 'Downloads Today: 0', and 'Plays Today: 2'. Below the player, there are links for 'Susie Suh's Latest Blog Entry' and 'Susie Suh's Blog'. The bottom screenshot is for Greg, a 26-year-old male from New York. His profile features a video player for 'Bordello Kind of Guy' by GOGOL BORDELLO. Below the video, there is a section for 'Greg's Calendar' with two entries: 'May 17 2006 7:00P YANKEES vs rangers @ House that Ruth Built' and 'Jun 7 2006 7:00P YANKEES vs redsox @ House that Ruth Built'. Both profiles have a navigation bar at the top with links like Home, Browse, Search, Invite, Film, Mail, Blog, Favorites, Forum, Groups, Events, Videos, Music, and Classifieds.

Ook met betrekking tot multimedia kunnen we een parallel trekken naar de bibliotheek. De manier waarop die aan associërend linken doet is in dezelfde mate mediaoverstijgend. Het begon bij de rekken met boeken, die langzaamaan werden aangevuld met rekken met cd's en rekken met video's en dvd's. De thematisch-associatieve ordening in veel bibliotheken overkoepelt diverse mediavormen. In een themahoekje 'Marokko' zal je niet alleen relevante krantenartikels en de nieuwste van Bouazza zien liggen, maar ook een cd van een Marokkaanse groep als *Al Guedra*, de film *In My Father's House* of een dvd met toeristische beelden van Marokko.

Multiliteracies – de nieuwe manier van lezen

De manier waarop multiliteracies in formats als Myspace worden aangeboden, maar ook de verschillende representaties van literatuur in bibliotheken zouden tot een conclusie kunnen leiden: de tekst wordt minder belangrijk. Onze leeservaringen situeren zich niet langer in een wereld waarin de tekst centraal staat, de letter en het boek er zonder meer zijn. Lezen lijkt meer en meer synoniem te zijn met zien, beleven, voelen, ervaren. De andere zintuigen spelen meer en meer een rol. Ook in boeken wordt er meer en meer gespeeld met het visuele, door middel van typografie, het inlassen van citaten, strips, afbeeldingen, en wordt er verwezen naar websites.

Uit die conclusie zou een oppositie afgeleid kunnen worden die de traditionele geletterdheid in een 'of-of' positie met de digitale geletterdheden verbindt. We denken echter dat het integreren van de nieuwe geletterdheden in de traditie alleen maar een positief effect kan hebben op lezen en schrijven; en dat treft vooral toe op de schoolse context. Nooit werd er zoveel gelezen en geschreven – op internet. En dit door jonge mensen!